

สารบัญ

กิตติกรรมประกาศ	
คำนำการตีพิมพ์ครั้งที่สอง	
คำนำการตีพิมพ์ครั้งแรก	

บทที่ 1 ความนำ

1. ความเป็นมา	1
2. วัตถุประสงค์	7
3. แนวทางในการนำเสนอความคิดรวบยอดทาง สังคมวิทยาเรื่อง Marginalization	7
4. นิยามศัพท์ คำศัพท์ที่ใกล้เคียง และเกี่ยวข้องกับ Marginalization	10

บทที่ 2 แหล่งที่มาของมโนทัศน์ Marginalization 21

1. ความนำ : จาก Marginal Man สู่ Marginalization	21
2. แหล่งที่มาของมโนทัศน์ Marginalization	28
2.1 สังคมวิทยาการพัฒนาในละตินอเมริกา	28
2.2 วิจารณ์ : ชายขอบของวัฒนธรรมกระแส หลัก (อังกฤษ)	32
2.3 ที่มาจากประวัติศาสตร์สังคมที่ถูกกดทับไว้ (Subaltern studies)	37

2.4 ลิทธิสตร์ และสตร์นิยม	42
3. ข้อสังเกตต่อที่มาของแนวความคิด	46
4. กระบวนการทำให้เป็นคนชายขอบ ในบริบทโลกาภิวัตน์	50

บทที่ 3 กระบวนการทำให้เป็นคนชายขอบในสังคมไทย : งานวิจัยเกี่ยวกับคนชายขอบ 55

1. การศึกษาคนชายขอบก่อนกระบวนการ ทำให้เป็นคนชายขอบ	57
2. “กระบวนการทำให้เป็นคนชายขอบ” ในบริบทต่าง ๆ	60
2.1 บริบทแห่งการสร้างรัฐ - ชาตินิ และ บริบทการพัฒนา	62
2.2 กระบวนการทำให้เป็นคนชายขอบ ในบริบทโลกาภิวัตน์ และ “คนข้ามชาติ”	68
2.3 คู่กับคน อำนาจ และการต่อต้านขัดขืน	96
2.4 เมื่อผู้หญิงกลายเป็นคนชายขอบ : ไทยศึกษากับอัตวิสัยสตรีนิยม	99
2.5 ความเป็นชายขอบที่เกิดจากปัญหาเพศ สภาพ : กรณีศึกษาจากเกย์และเลสเบี้ยน	102
2.6 คนชายขอบ : มิติใหม่ในการคิดด้านนโยบาย ความมั่นคงแห่งชาติ	107
2.7 “ชายขอบ” กับการเปลี่ยนกระบวนการทัศน์	110

3. สรุป : ข้อสังเกตในเรื่องมโนทัศน์จากมุมมอง
ของวิธีการวิจัย 117

บทที่ 4 คนชายขอบในสถานการณ์สากล 121

1. โลกาภิวัตน์ กระบวนการกลายเป็นคนชายขอบ
และปัญหาสิทธิมนุษยชน 121
2. คนชายขอบในสถานการณ์สากล
ปัญหาแห่งบรรทัดฐาน : สิทธิมนุษยชน 125
3. คนชายขอบในสถาบันวิชาการระหว่างประเทศ
และบริบทสหประชาชาติ : กรณีชนพื้นเมืองเดิม 128
4. “การพัฒนา” สู่สังคมสมัยใหม่ของญี่ปุ่น :
ประสบการณ์ของชาวไอนุ 141

บทที่ 5 จากสังคมผลึกใสคนชายขอบ

สู่สังคมเป็นธรรม 149

1. ทิศนะต่อ “คนอื่น” ท่ามกลางโลกาภิวัตน์
พัฒนานิยม : กระบวนการเสกสรรปั้นภาพ
“คนชายขอบ” 150
2. ธรรมเนียมสถานการณ์ และการแยกชั้น
ทางจิตสังคม 154
3. คนด้อยโอกาส : การถูกมองอย่างไร้บริบท
สัมพันธ์ 159
4. “คนชายขอบ” : จากฐานะสัญลักษณ์เชิงลบ :
แพะรับบาป? สื่อนาคตแห่งสังคมที่มี

ความยุติธรรม	163
5. สู่การพิจารณาแบบอิงบริบท : ความสำคัญของ ประสบการณ์จริงของการต่อสู้	169
6. มิติใหม่และศักยภาพใหม่เพื่อความเข้าใจ ตนเองของสังคมและแก้ไขความผิดพลาด	178

บทที่ 6 การกลายเป็นชายขอบ : คุณประโยชน์ ของแนวคิด **193**

1. ความรู้ชายขอบในฐานะองค์ความรู้ทางสังคม (social knowledge)	193
2. ความเป็นชายขอบ: กฎแห่งความเข้าใจปัญหา ความรุนแรงในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้	196
3. เฟื่องความสนใจไปที่กระบวนการ “ต้นเหตุ”	199
4. ชี้ให้เห็นถึงภาวะเสี่ยงภัยจากการพัฒนาและ กระแสโลกาภิวัตน์ โดยเฉพาะบทบาทของ การที่ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ทางวาทกรรม (discursive practices) จะโดย รู้ตัวหรือไม่ก็ตาม	201
5. คุณประโยชน์ของแนวความคิดนี้ต่อการคิด พิจารณาเชิงนโยบาย	204

บรรณานุกรม **217**

รายงานวิจัยและหนังสือภาษาไทย	217
บทความวิชาการและข่าวหนังสือพิมพ์ภาษาไทย	224

วิทยานิพนธ์ภาษาไทย

230

ภาษาอังกฤษ

234

บทที่ 1

ความนำ

1. ความเป็นมา

สำหรับเพื่อการศึกษาและการอ้างอิงเท่านั้น
For educational use and reference only